

Bilimle Uğraşalım

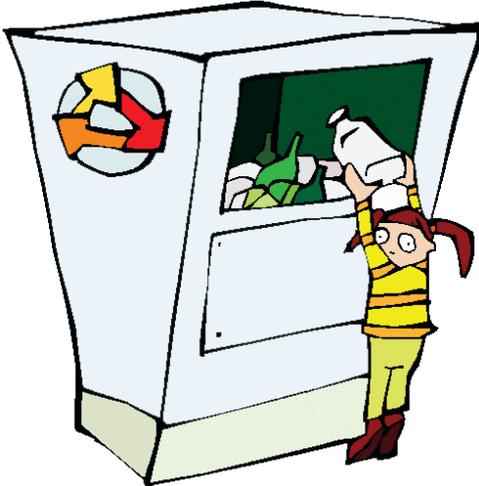
Evinizin ya da okulunuzun çöp kutusunu inceleyin. Bu kutuda biriken atıklar nasıl oluştu? Bunlara daha sonra ne olacak? Bu atıklar değerlendirilebilir mi? Tüm bunları merak edenlere, etkinlik önerilerinden, düşünme becerilerini geliştirecek sorulardan ve eğlenceli çalışma kâğıtlarından oluşan bir ek hazırladık.

Hangi Etkinlikleri Yapabiliriz?

♻️ Evinizde ya da okulunuzda günde, haftada ya da ayda ne kadar atık biriktiğini hesaplayın. Bu atıkların neler olduğunu belirleyin ve farklı atık çeşitlerinin toplam atık miktarının kaçta kaç olduğunu bulun.

♻️ Bir atığın izini sürün. Örneğin, bir kâğıdı düşünün. Kâğıt hangi malzemeden yapılır? Nasıl yapılır? Nereelerde kullanılır? Atığa dönüştükten sonra başına neler gelir? Tüm bu aşamaları gösteren bir çizim yapın.

♻️ Hangi atıkların geri kazanıldığını araştırın. Evinizde ya da okulunuzda belirlediğiniz atıklar için geri kazanım kumbaraları oluşturun. Bu atıkları toplayan kurumlarla iletişime geçerek biriktirdiğiniz atıkları almalarını sağlayın.

Atıksız Bir Dünya Düşünülebilir mi?

Gündelik etkinliklerimiz sonucunda birçok atık oluşur. Bunlar arasında elma kabuğu gibi doğada parçalanabilen, cam gibi doğada parçalanması zaman alan, piller gibi çevreye zarar veren atıklar da bulunur. Emin olun saymaya devam etsek, atıklardan oluşan upuzun bir liste olur. Bu kadar çok atığın ciddi çevre sorunlarına neden olduğunu da tahmin etmişsinizdir. İşte bu yüzden günümüzde atıkların azalması için önlemler alınması yönünde küresel bir eğilim var. Kâğıtlar geri kazanılıyor, cam şişeler yeniden kullanılıyor. Doğada parçalanabilen pet şişeler yapılmaya çalışılıyor. Anlayacağınız atıksız bir dünya düşünmek zor, ancak atıkları azaltmanın birçok yolu var.

♻️ Mahallenizde ya da okulunuzda bir atık kulübü kurun. Daha az atık oluşması ve atıkların değerlendirilmesi konularında projeler hazırlayın.

♻️ Okul olarak, çevre konularında çalışmalar yürütülmesini destekleyen eko-okullar projesine (<http://www.turcev.org.tr/ekookullar/ekookullar.htm>) katılabilirsiniz.

♻️ Atıkları eğlenceli bir şekilde öğrenmek için bir tuzluk yapabilirsiniz. Bunun için "Yeşil Tuzluk" başlıklı sayfanın fotokopisini çekip bunu işaretli yerlerden kesin. Peki, yeşil tuzlukla nasıl oynayacaksınız? Tuzluğu hazırladıktan sonra, bir arkadaşınızdan dört başlıktan (kâğıt, kompost, plastik, cam) birini seçmesini isteyin. Ardından kâğıtta bu başlıkla ilgili olan soruyu sorun. Örneğin, plastik hangi malzemeden yapılır? Arkadaşınıza tuzluğu açıp kapatacağınızı, sorunun yanıtını tuzluğun içinde gördüğü anda sizi durdurması gerektiğini söyleyin. Sonra da o kulakçığı kaldırıp altındaki yanıtı okuyun.

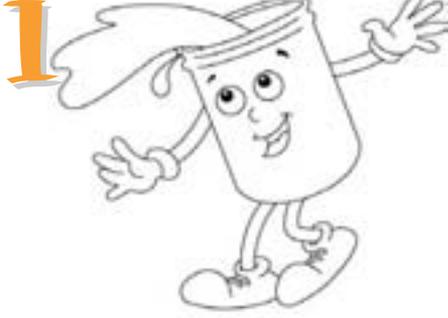
Hangi Kaynaklardan Yararlanabiliriz?

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan "Ekoloji" ve Beyaz Yayınları'ndan "Çevre Dostu 1001 Proje" kitaplarını okuyabilirsiniz.

Bu Konuda Daha Çok Düşünmek İstiyorum!

Bir kavanoz kakaolu fıındık ezmesini afiyetle yediniz. Şimdi o kavanoz ne olacak? Atıkları azaltmanın birçok yolu olduğuna göre bu kavanozu değerlendirmenin de yollarını bulabilirsiniz. Aşağıdaki resimler size ipucu verecek!

1. Sulama kabına dönüştürülebilir. 2. Balık yemi kabı yapılabilir. 3. Vazo yapılabilir. 4. Misket kutusu yapılabilir. 5. Kalemliğe dönüştürülebilir. 6. Kurabiye kalıbı olarak kullanılabilir. 7. Kasığına dönüştürülebilir. 8. Gerkazanım kutusuna atılabilir.

“Yeşil” Tuzluk

Kâğıdı, yazılı yüzü dışta kalacak şekilde dörde katlayın. Böylece kâğıdın merkezini işaretlemiş oldunuz. Şimdi kâğıdı açın ve her köşesini merkeze degecek şekilde bir daha katlayın. Böylece daha küçük bir kare oluştu. Bunu ters çevirip aynı işlemi uygulayın. Karenin daha da küçüldüğünü göreceksiniz. Son olarak kâğıdı ikiye katlayın. Oluşan kulakçıklara parmağınızı takın. Parmaklarınızı açıp kapatın. Tuzluğunuzla nasıl oynayacağınızı “Hangi Etkinlikleri Yapabilirim?” bölümünden öğrenebilirsiniz.

PLASTİK
Hangi hammaddeden yapılır?
İçine bakın!

KAĞIT
Kağıt, ağaçlardan elde edilir. Kitap, defter, gazete gibi yayın ürünlerinde kullanılır. Bu ürünler atığa dönüştükten sonra doğada ayrışmadan bir süre kalır ve çevre kirliliğine neden olur.

Bu nedenle kâğıt atıklarımızı müsvedde olarak kullanabiliriz, geri kazanım kumbaralarına atabiliriz ya da geri kazanımlı kâğıtlar kullanabiliriz.

Bu nedenle cam atıklarımızı geri kazanım kumbaralarına atabiliriz ve başka amaçlar için yeniden kullanabiliriz.

Bu nedenle cam atıklarımızı geri kazanım kumbaralarına atabiliriz, başka amaçlarla kullanabiliriz ya da çevre dostu plastik ürünler kullanabiliriz.

Bu nedenle plastik atıklarımızı geri kazanım kumbaralarına atabiliriz, başka amaçlarla kullanabiliriz ya da çevre dostu plastik ürünler kullanabiliriz.

Bu ürünler atığa dönüştükten sonra doğada ayrışmadan uzun süre kalır ve çevre kirliliğine neden olur.

Plastik petrolden elde edilir. Bardaktan sandalyeye, kalemde oynucağa kadar çok çeşitli ürünlerde kullanılır.

PLASTİK
Hangi hammaddeden yapılır?
İçine bakın!

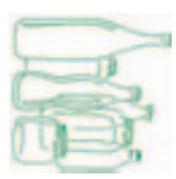

KOMPOST
Kompost, bitki atıkları ve bir miktar toprak kullanılarak hazırlanır. Bir yıl içinde kullanılabilir hale gelen komposttan gübre olarak yararlanılır.

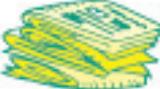
Bitki atıkları organik atıklardır. Bunlar, bakteriler tarafından ayrıştırılarak doğal bir şekilde geri kazanılır. Bu nedenle bu tip atıklarımızı biriktirip bunlarla kompost hazırlayabiliriz.

Cam, kum, soda ve kireçtaşından yapılır. Mutfak eşyaları, pencereler, ampuller gibi ürünlerde kullanılır. Bu ürünler, atığa dönüştükten sonra doğada ayrışmadan uzun süre kalır ve çevre kirliliğine neden olur.

CAM

KAĞIT
Hangi hammaddeden yapılır?
İçine bakın!

KOMPOST
Hangi hammaddeden yapılır?
İçine bakın!

CAM
Hangi hammaddeden yapılır?
İçine bakın!

Hazırlayan: Tuğba Can